

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»:

Директори Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи таҳсилоти Тоҷикистон
доктори илмҳои педагогӣ,

дотсент Иматзода Л.М.

6 майи соли 2021

ХУЛОСАИ

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба диссертатсияи унвонҷӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович дар мавзӯи «Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот.

Роҳбари илмӣ - доктори илмҳои педагогӣ, ректори Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов Сафаров Шодӣ Асомуродович.

Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович 30-юми апрели соли 1988 дар ноҳияи Темурмалики вилояти Хатлон таваллуд шудааст. Солҳои 2006-2010 Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимовро аз рӯи ихтисоси омӯзгори фанни омодагии дифои ҳарбӣ хатм намудааст.

Мавсуф фаъолияти меҳнатиашро аз соли 2010 ба ҳайси омӯзгори кафедраи намудҳои гуштини Донишқадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов оғоз намуда, то инҷониб дар Донишқадаи мазкур адои вазифа менамояд.

Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович солҳои 2016-2020 ба сифати унвонҷӯ дар баҳши аспирантура ва докторантураи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии АТҒ фаъолият карда, имтиҳонҳои минимуми номзадиро аз фанни Забони англисӣ –хуб, Таърих ва фалсафа – хуб ва Педагогика – ихтисосро бо баҳои хуб супоридааст.

Диссертатсияи мазкур дар ҷаласаи васеи шӯъбаи технологияи меҳнат, тарбияи ҷисмонӣ ва омодагии ибтидоии ҳарбии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон муҳокима гардида, барои баррасӣ ба семинари илмӣ – методии

Пажӯҳишгоҳи рушди маориф пешниҳод гардидааст. (Суратчаласаи шӯба аз 23. 04. 2021, №04).

Семинари илмӣ-методии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон таҳқиқоти диссертатсионии Холмуродов Манучеҳр Фуломхайдаровичро бо иштироки муқарризони расмӣ – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи махсус ва таҳсилоти фарогири ДДОТ ба номи С.Айнӣ Мачидова Б. ва номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ шӯбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ Махкамов Д. мавриди таҳлилу баррасӣ қарор дод.

Профессор Мачидова Б. аз ҷумла қайд намуд, ки объекти таҳқиқоти диссертатсия раванди таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ мебошад, ки яке аз масъалаҳои мубрам боқӣ мемонад. Инчунин, профессор дар хусуси наwgонии илмии диссертатсияи унвончӯ қайд намуд, ки он дар муносибати концептуалӣ ба таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ, мафҳум ва мазмун, асосҳои илмию педагогии раванди таҳияи методикаи таълими фанни мазкур тавсиф ва арзёбӣ шуда, талабот ба шароити педагогии таҳияи ин фан, дар асоси гузаронидани корҳои таҷрибавию озмоишӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ коркард гардиданд.

Дар таҳқиқот исбот карда шудааст, ки то ба имрӯз дар таҷриба ва амалия дар мавзӯи хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии кишвар таҳқиқоти илмӣ-педагогии ҷудогона мавриди омӯзиш қарор дода нашудааст.

Мақсаду вазифаҳои таҳқиқот ва баррасии озмоишҳо ба унвончӯ имконият додаанд, ки ба як қатор саволҳои калидии ба мавзӯи мазкур дахлдошта ҷавоб гӯяд.

Дар интиҳои баромад профессор Мачидова Б. қайд намуд, ки кори илмию таҳқиқотии унвончӯро ба инобат гирифта, ба ҳимоя пешниҳод менамояд.

Номзади илмҳои педагогӣ Махкамов Д. қайд намуд, ки асоси таҳқиқоти унвончӯро баррасии озмоишҳои илмию равшиносии олимони ватанию хориҷӣ оид ба хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар фаъолияти таълимию тарбиявии муассисаҳои мазкур ташкил додааст. Ҳалли масъалаи мазкурро унвончӯ дар натиҷаи корҳои илмию назариявӣ ва амалӣ оид ба мавзӯи мазкур дар муқаддима, ду боб ва ҷамъбасти он нишон додаст.

Таҳқиқоти илмии Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович имкон медиҳад, дар асоси муносибати ҳадафмандона масъалаи татбиқи раванди омодагии дифои ҳарбии хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаллу фасл карда шавад. Дар хулоса ба тариқи фишурда натиҷаи тадқиқот ҷамъбаст шудааст.

Муқарриз Махкамов Д. натиҷаҳои таҳқиқотро метавон дар раванди машғулиятҳои омӯзгорони фанни омодагии дифои ҳарбии тамоми муассисаҳои таълимии кишвар истифода кард. Хулоса, диссертатсияи Холмуродов М. барои ҳимоя дар Шӯрои диссертатсионӣ пешниҳод карда шавад.

Ҳамин тариқ, бо дарназардошти муҳокима ва хулосаҳои муқарризон - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи махсус ва таҳсилоти фароғии ДДОТ ба номи С.Айнӣ Маҷидова Б. ва номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ шуъбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ Махкамов Д. ва иштирокчиёни ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методӣ, хулоса кард.

Таълими фанни омодагии ибтидоии ҳарбӣ дар рушди ҷаҳонбинӣ, инкишофи қобилияти ҷисмонӣ, масъалаи низомӣ ва иродаву матонат, баланд гардидани акси ватандорӣ ва ифтихори миллӣ ва омодагии хонандагон ба хизмати ҳарбӣ мусоидат карда, барои шиносӣ ба таърихи тамаддуни миллӣ ва арзишҳои милливу умумибашарӣ имкон фароҳам меоварад.

Вобаста ба ин, диссертант зимни таҳқиқоти худ масъалаи мазкурро мавриди озмоиши илмӣ қарор додааст. Хулосаву андешаҳои ӯро возеҳу равшан дар робита ба масъалаи мазкур баён кардааст. Масалан дар боби якуми рисола, ки “Асосҳои назариявӣю методологии омодаسازیи ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ” ном дорад Холмуродов М. андешаҳои ӯро чунин баён мекунад: “Дар шароити муосир омодаسازیи шахрвандони Тоҷикистон ба хизмати ҳарбӣ самти афзалиятноки сиёсати давлат буда, яке аз омилҳои муҳими таҳкими қобилияти мудофиавии давлат боқӣ мемонад. Сониян, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ имкон медиҳад, ки дар марҳилаи мазкур шумораи назарраси шахрвандони давлати мо дар доираи омода намудани ҷавонон ба хизмати ҳарбӣ фаро гирифта шавад”.

Муҳаққиқ мақсаду объект, предмет ва фарзияи таҳқиқотро дуруст муайян карда, дар ин замина вазифаҳои зеринро анҷом додааст. Аз ҷумла,

- мазмун, ҳадафҳо ва вазифаҳои машғулиятҳои «Омодагии ибтидоии ҷарбӣ»-ро баррасӣ кардааст;

- таҳлили таърихию педагогии масъалаи ташаккул ва рушди низоми таълими омодагии ибтидоии ҷарбии хонандагонро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ гузаронидааст;

- хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҷарбиро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таҳқиқ кардааст;

- амалияи оmodасозӣ ба хизмати ҷарбӣ, тарбияи ҷарбӣ–ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоиро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳлил ва арзёбӣ кардааст;

- роҳҳои такмил додани таълими омодагии ибтидоии ҷарбӣ ва шароити татбиқи онҳоро дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ муайян кардааст;

- самарабахшии кори таҷрибавӣ – озмоишӣ оид ба оmodасозӣ ба хизмати ҷарбӣ, тарбияи ҷарбӣ–ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоиро аз ҷиҳати озмоишӣ санҷида, таҳия намудааст;

- оид ба такмили таълими омодагии ибтидоии ҷарбӣ дар асоси гузаронидани озмоиши педагогӣ пешниҳод кардааст.

Диссертант зимни иҷрои вазифа ва баргузории таҳқиқоти илмӣ ба наwgониҳои илмии зерин комёб шудааст: Аз ҷумла,

- муносибатҳои назариявӣ ва методологӣ ба оmodасозӣ ба хизмати ҷарбӣ, тарбияи ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар доираи фанни «Омодагии ибтидоии ҷарбӣ»; мазмун, ҳадафҳо ва вазифаҳои машғулиятҳои «Омодагии ибтидоии ҷарбӣ» мавриди омӯзиш қарор гирифта, баён карда шуд;

- таҳлили таърихию педагогии масъалаи ташаккул ва рушди низоми таълими омодагии ибтидоии ҷарбии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ гузаронида шуд;

- таъминоти технологияи машғулиятҳои омодагии ибтидоии ҷарбӣ оид ба оmodасозии ибтидоии ҷарбӣ таҳия карда шуд, ки ба ташаккули мавқеи оmodагӣ ба хизмати ҷарбӣ, ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ мусоидат мекунад;

- хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоии ҷарбӣ ва амалияи оmodасозӣ ба хизмати ҷарбӣ, тарбияи ҷарбӣ–ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоӣ баррасӣ гардида, роҳҳои беҳтар кардани таълими омодагии ибтидоии ҷарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ нишон дода шуд;

- тавсияҳо оид ба баланд бардоштани самаранокии ташаккули мавқеи омодагӣ ба хизмати ҳарбӣ, ватандӯстӣ ва шаҳрвандии хонандагони синфҳои болоӣ дар машғулиятҳои омодагии ибтидоии ҳарбӣ пешниҳод карда шуд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар коркард, таҳия ва пешниҳоди маводи мушаххас оид ба татбиқи хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, муайян кардани ташкили заминаҳои педагогӣ дар хонандагони муассисаҳои таълимии мазкур, ташаккул додани омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ бо назардошти ҳудрушддихӣ ва мақсадгузорӣ барои дастбӣ ба ҳадаф ва вазифаҳои гузошташуда ва маводи ташхисӣ барои ошкор намудани мушкилиҳо дар ин самт, ки дар раванди таълим вобаста ба амалӣ намудани муҳити муосири таълимию тарбиявӣ истифода мегарданд, ифода меёбад.

Таҳқиқоти илмии Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович имкон медиҳад, дар асоси муносибати ҳадафмандона масъалаи хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар даврони соҳибистиклолӣ ҳаллу фасл карда шавад.

Бо дарназардошти ҳулосаҳои муқарризон ва иштирокчиёни ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методӣ қ а р о р к а р д:

1. Диссертатсияи илмии Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович дар мавзӯи «Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» кори илмии мустақилона баанҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи илмии Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович дар мавзӯи «Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Холмуродов Манучеҳр Ғуломҳайдарович дар мавзӯи «Хусусиятҳои педагогии таълими омодагии ибтидоӣ ҳарбӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ» барои ҳимоя дар Шӯрои муштаракӣ диссертатсионии 6D.KOA-022 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ва Академияи таҳсилоти Тоҷикистон пешниҳод карда шавад.

Ҳулоса аз ҷониби котиби ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ, номзади илмҳои педагогӣ Ҷонмахмадова Г.Ш. мураттаб шуда, дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии ПРМ ба

номи А. Ҷомии АТТ аз 6 майи соли 2021, протоколи №05 қабул карда шудааст.

Дар ҷаласа 17 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: “Тарафдор” - 17 нафар, “Зид” - нест, “Бетараф” - нест. Қарор яқдилона қабул карда шуд.

Раиси ҷаласа, номзади илмҳои педагогӣ,
роҳбари семинари илмӣ-методӣ, муовини
директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф
ба номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

Лутфуллоева П.

Муқарризон:

Доктори илмҳои педагогӣ, профессори
кафедраи педагогикаи махсус ва таҳсилоти
фарогири ДДОТ ба номи С.Айнӣ

Мачидова Б.

Номзади илмҳои педагогӣ, мудири
шуъбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи
касбии ПРМ ба номи А. Ҷомии АТТ

Махкамов Д.

Котиби ҷаласа, номзади илмҳои педагогӣ
котиби семинари илмӣ- методии
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба
номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

Ҷонмаҳмадова Г.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 734063, ҶТ, ш. Душанбе, кӯч. Айнӣ, 126

Тел.: 2 25 84 06, 2 25 84 09

Суроғаи электронӣ: prmatt@maorif.tj

Имзои П. Лутфуллоева, Б. Мачидова, Д. Махкамов ва Г.

Ҷонмаҳмадоваро тасдиқ мекунам.

Мудири шуъбаи кадрҳои
Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба
номи Абдурахмони Ҷомии
Академияи Таҳсилоти Тоҷикистон

Ҳакимова Х.